

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Toivonen, Hanna-Mari

Title: Joukkueen jatkuva alisuorittaminen johtaa kriisiin

Year: 2024

Version: Published version

Copyright: © Liikuntatieteellinen seura 2024

Rights: In Copyright

Rights url: <http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/?language=en>

Please cite the original version:

Toivonen, H.-M. (2024). Joukkueen jatkuva alisuorittaminen johtaa kriisiin. *Liikunta ja tiede*, 61(3), 32.

Itävaltalaisatutkijat **Feilhauer, Schnitzer, Walde** ja **Tappeiner** tutkivat, miten KO Kn kisa isännöityä koskevat suositukset vaikuttavat paikallisten asukkaiden hakua koskeviin mielipiteisiin. Survey-tutkimusaineisto kerättiin 664 (miehiä 54,8 %) Tirolin alueen asukkaalta puolta vuotta ennen kisaisännöityä järjestettyä kansanäänestystä.

Regressioanalyysiin perusteella merkittävimpinä hyötyinä nähtiin kohdeimagon ja matkailun edistäminen sekä liikuntapaikkojen rakentaminen Innsbruckiin. Tapahtumaimagoon liittyvistä piirteistä korostuivat myönteisinä innostuneisuus ja joukkuehenki. Positiiviseksi koettiin myös talviolympialaisten kohdistuva yleinen arvostus. Kielteisinä tekijöinä erottuivat kisojen kalleus, korruptio, muiden investointien siirtyminen ja ympäristöhaitat.

Liikuntamatkailun merkitys on Itävallan kansantaloudelle varsin suuri. Olympialaisten kokoluokan megatapahtuman olisi voinut kuvitella kiinnostaneen piristysruiskeena Itävallan kokoisena maan taloudelle. Silti lokakuussa 2017 järjestetyssä kansanäänestyksessä 53 prosenttia tirolilaisista vastusti kishakua. Osavaltion pääkaupungissa Innsbruckissa eivätkään antaneiden osuus oli yli 67 prosenttia.

Vaikka tutkimuksen päähuomio kohdistui olympialaisten Agenda 2020 -tavoitteiden tarkasteluun, se herättää pohtimaan millä valtioilla ja kaupungeilla on tulevaisuudessa taloudellisia mahdollisuuksia ja poliittista halua järjestää kisoja. Modernit olympialaiset ovat syntyhistoriastaan lähtien olleet tavoittelemisen arvoinen tapahtuma kisaisäntämaille ja -kaupungeille. Kisoja on haettu muun muassa kaupunki-imagon kohentamiseksi, infrastruktuurin kehittämiseksi, turismin edistämiseksi, urheilupaikkojen rakentamiseksi tai muista taloudellisista ja poliittisista syistä.

LÄHDE: Feilhauer E., Schnitzer M., Walde J., and Tappeiner G. 2022. Olympic Games Reloaded: can the Olympic Agenda 2020 push residents' support for the mega-event? Received 19 Nov 2021, Accepted 5 Jul 2022, European Sport Management Quarterly 2024, VOL. 24, NO. 1, 266-285 <https://doi.org/10.1080/16184742.2022.2099924>.

Psykologia

HANNA-MARI TOIVONEN.

hanna-mari.h-m.toivonen@jyu.fi

Joukkueen jatkuva alisuorittaminen johtaa kriisiin

URHEILUJOUKKUEEN SUORITUSKRIISI ALKAA hävittyjen otteluiden tai huonojen tulosten laukaisemista uhkatiloista. Joukkueet kokevat uhkatiloissa pääosin negatiivisia kollektiivisia tunteita, jotka heikentävät suorituskykyä. Kriisiprosessi jatkuu, jos negatiivisia kognitioiden ja tunteiden käsittely ei onnistu. **Buenemann** tutkimusryhmineen kehitti suorituskriisimallin, jonka avulla voi tutkia joukkueiden jatkuvia alisuoritustiloja.

Häviö ei aina aloita tappioputkea, eikä laukaise suorituskriisiä. Kyse on jatkuvasta alisuorittamisesta, johon johtaa tilanteiden kollektiivinen arvioiminen uhkaksi ja kyvyttömyys selviytyä tilanteista. Suorituskriisimallissa on kyse alaspäin vievästä kierteestä. Yleisiin ja urheilun stressiteorioihin sekä empiirisiin tutkimuksiin perustuvassa mallissa on kolme vai-

Kuva: Salibandyliitto

hetta: kriisialttius (vaihe 0), kriisilaukaisija (vaihe 1) ja kriisin jatkoprosessi (vaihe 2).

Kriisialttius kuvaa joukkueen taipumuksia, jotka voivat vaihdella kriisin edetessä. Suorituskriisissä kollektiivinen kyvyttömyys kärsii ja se voi vaikuttaa kielteisesti etenkin joukkueen tehtäväkoheesioon. Toisaalta yhteiset kielteiset kokemukset saattavat yhdistää ja vaikuttaa myönteisesti sosiaaliseen koheesioon.

Kriisilaukaisijavaihe osoittaa, mitkä tekijät voivat laukaista uhkatiloja ja vaikuttaa siihen, päätyykö joukkue jatkuvaan uhkatilaan. Joukkue voi kokea uhkan kasvavan koko ajan, mikä saattaa laukaista kriisin tai ylläpitää sitä. Tulevaisuus näyttää entistä uhkaavammalta, jos korkeat odotukset ovat jääneet täyttymättä.

Kriisin jatkoprosessivaihe kuvaa, kuinka uhkatila johtaa kyvyttömyyteen selviytyä tilanteesta. Tulevat ottelut aiheuttavat uhkatiloja. Kriisi voi pahentua, jos joukkueen selviytymiskeinot ja tunnesäätely eivät ole tehokkaita.

LÄHDE: Buenemann, S., Raue-Behlau, C., Tamminen, K. A., Tietjens, M & Strauss, B. 2024. A conceptual model for performance crises in team sport: A narrative review. International Review of Sport and Exercise Psychology. <https://doi.org/10.1080/1750984X.2023.2291799>

Huippu-urheilijoiden arvot vaikuttavat huijaamiseen urheilussa

URHEILIJOIDEN ON TÄRKEÄ YMMÄRTÄÄ omia arvojaan, koska arvojen, prioriteettien ja päätöksentekoprosessien välillä on dynaaminen suhde. Arvoritiriitatilanteissa urheilijat saattavat selitellä ja vähätellä omia arvorikkomuksiaan. Korkean arvotietoisuuden katsottiin ehkäisevän huijaamista ja dopingin käyttöä.

Petr6czin tutkimusryhmä selvitti, miten huippu-urheilijat tulkitsevat ja soveltavat arvoja eri tilanteissa uransa varrella. Tutkimukseen osallistui 60 huippu-urheilijaa 13:sta eri maasta ja 27:stä eri lajista. Heille järjestettiin 13:sta fokusryhmähaastattelua.

Tutkijat tulkitsevat urheilijoiden arvotietoisuuden ja -selkeyden kehittyvän iän ja kypsyyden myötä. Valmentaja osoittautui yleisimmäksi ja pysyvimmäksi arvovaikeuttajaksi. Haastattelussa nousivat esiin huijaaminen ja etenkin doping. Dopingin käytölle löydettiin useita arvoperusteluja. Haastatellut urheilijat uskoivat, että joillekin urheilijoille doping ei ole arvojen